

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

תר"מ 21 / 122

- העותרים : 1. רשימת נתנייתים וצעירים בראשות צביקה ליבר
2. צביקה ליבר

נגד

- המשיבים : 1. עיריית נתניה
2. אגף אכיפה, ביטחון ופיקוח – עיריית נתניה
3. מרים פיירברג-איכר
4. סיעת נתניה אחת בראשות מרים פיירברג-איכר
5. סיעת עוצמה לנתניה בראשות הרצל קרן

עתירה לצו מניעה ולצו להסרת מודעות לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה)

ב"כ העותרים : עו"ד רם גליצה

ב"כ המשיבות 1-2 : עו"ד מיכל מלמד

ב"כ המשיבות 3-4 : עו"ד עדי סדינסקי ; עו"ד שרי זאנה

ב"כ המשיבה 5 : עו"ד שלמה רוזנווסר

החלטה

בפניי עתירה שהוגשה לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה למתן צווים שונים, שענינם מערכת הבחירות לראשות עיריית נתניה (להלן: העירייה).

א. רקע וטענות הצדדים :

1. העותרת 1 היא רשימת מועמדים המתמודדת בבחירות הקרובות למועצת העירייה, הצפויות להיערך בתאריך 30.10.2018, והעותר 2 עומד בראשה ומועמדה לראשות העירייה.
2. המשיבה 1 היא העירייה והמשיבה 2 היא מחלקת האכיפה בעירייה.
3. המשיבה 3 היא ראש העיר המכהנת, המתמודדת לכהונה נוספת לראשות העירייה, ועומדת בראש רשימת המועמדים – המשיבה 4.

עמוד 1 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechiot.gov.il

4. המשיבה 5 היא רשימת מועמדים נוספת למועצת העירייה.

טענות העותרים

5. המשיבות 3-5 תולות שלטי תעמולה בניגוד להוראות חוק דרכי תעמולה, המשיבות 1-2 לא אוכפות את הדין מולן, מטעמים פוליטיים, וזאת לנוכח שליטתה של המשיבה 3 בעירייה ובאגפיה.
6. שלטי בחירות שונים של המשיבות 3-5, עוברים על מגבלות הגודל שבסעיף 10א לחוק דרכי תעמולה, במיקומים אסורים לפי החוק האמור. כך, למשל, נתלו שלטי תעמולה מצידם על גבי גשר הולכי רגל ובמקומות ציבוריים רבים, כפי שנראה בצילומים רבים שצורפו לעתירה.

טענות המשיבות 2-1

7. יושב ראש ועדת הבחירות האזורית נעדר סמכות לדון בטענת היעדר האכיפה, וכי צו להסרת מודעה יכול להינתן נגד מי שתלה את השילוט המפר. רק לאחר שצו כגון זה לא קוים רשאי יושב ראש ועדת הבחירות לצוות עליהן שיסירו את השילוט.
8. מבוצעות פעולות אכיפה ופיקוח רבות, באופן שוויוני. העותר עותר נגד שלטים של רשימות מסוימות בלבד, למרות שכלל רשימות המועמדים מפרות את הדין. ככלל, מערכת אכיפת החוק מתנהלת כסדרה ואינה מושפעת ממערכת הבחירות, ואף הוצאו הנחיות לפיקוח העירוני בעניין הבחירות.
9. המשיבות 1-2 דאגו לפעול על פי חוק, להציב ברחבי העיר כמות נאותה של מקומות לתליית שלטי בחירות ומכירת שטחי השילוט נעשית באופן שוויוני. מערך האכיפה בעיר פועל באופן נאות, לא סביר להטיל עליו להסיר את כל השלטים המפרים ולשנות את סדרי העדיפות שנקבעו, שעלול לפגוע בסדר הציבורי. עוד טענו המשיבות 1-2 טענות בעניין חוקי העזר בעניינים שאינם נדרשים לצורך מתן החלטתי זו ואינני דן בהן.

טענות המשיבות 4-3

10. העותרים לא מיצו הליכים מולם כנדרש, שכן הפניה המוקדמת נשלחה ביום 4.10.2018 בשעה 17:00. ביום 4.10.2018 נשלח מכתב תשובה שהעניין ייבדק, ואולם העותרים לא המתינו לבדיקת הדברים והגישו את העתירה שבפניי.
11. יש לסלק את העתירה על הסף לנוכח העובדה כי העתירה עצמה הומצאה באופן לקוי כשנשלחה למייל של ראש הסיעה, שאינו נמצא בשימוש.
12. בעתירה לא פורטו הכתובות בהן נתלו השלטים והתמונות שצורפו היו בשחור לבן ובאיכות נמוכה. זוהי הסיבה שלא ניתן היה לטפל בפניה המוקדמת מצד המשיבים.

13. המשיבות 3-4 מטמיעות את החוק בקרב פעילי השטח שלהן, ולכן רק שישה שלטי תעמולה אותרו על ידי העותר כמפירים את הדין, וגם הם הוסרו זה מכבר.

טענות המשיבה 5

14. שמה שורבב לעתירה בחוסר תום לב, הוא לא מוזכר בגוף כתב העתירה, כמו גם בנספחיו ועל כן יש לדחות את העתירה כנגדה.

15. לאחר שבחנתי את כתבי הטענות, אכן לא מצאתי כי נטענו טענות עובדתיות קונקרטיות כנגד המשיבה 5, ולכן אני מוחק אותה כמשיבה.

ב. המסגרת הנורמטיבית

16. סעיף 9 (ב) לחוק דרכי תעמולה קובע:

"פרט לאמור בסעיף 10 לא תהיה תעמולת בחירות באמצעות הדבקה, התקנה, כתיבה, צביעה או זריקת אור על מבנים או גדרות או על כבישים, מדרכות או שטחים אחרים המיועדים לציבור שילך או שישע בהם"

17. סעיפים קטנים 10(א) ו-1(א) לחוק דרכי תעמולה קובעים:

"10(א) לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים, אלא בהגבלות אלה:

(1) המודעה לא תהא גדולה מ-50 על 70 סנטימטר;

(2) בוטלה.

(3) המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה; ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או רשימת המועמדים;

(4) המודעה לא תודבק אלא על לוחות מודעות שייעדה רשות מקומית דרך קבע להדבקת מודעות או שייעדה במיוחד להדבקת מודעות של תעמולת בחירות לקראת בחירות.

(1א) (1) על אף הוראות סעיף קטן (א) תותר תעמולת בחירות באמצעות מודעה המוצגת על גבי דירת מגורים או על משרדיה או מועדוניה של מפלגה או רשימת מועמדים, ובלבד שהצבת המודעה אינה אסורה לפי חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966, ואם נקבעו תנאים והגבלות בחוק עזר לפי פסקה (2), כפוף לאותם תנאים והגבלות.

(2) רשות מקומית רשאית לקבוע בחוק עזר תנאים והגבלות להצגת מודעה כאמור בפסקה (1), לשם הבטחת בטיחות הציבור ואיכות הסביבה, שענינם גודל המודעה, החומר שממנו היא עשויה או אופן הצגתה;"

18. סעיף 10א לחוק דרכי תעמולה קובע כי הוראות סעיף 10 יחולו בשינויים המתחייבים גם על "שלט מודפס או בלתי מודפס, אולם הגבלת פסקה (1) לסעיף 10 לא תחול על שלט הנושא אך ורק אות וכינוי שאושרו כדין לרשימת מועמדים".

19. סעיף 10 לחוק דרכי תעמולה קובע את ההגבלות העיקריות על פרסום כל שילוט שאינו שילוט חוצות, (גודל, שקיפות ומיקום), ותכליותיו הן שמירה על שוויון בין המועמדים, ומניעת הצפת מבני העיר בשלטי תעמולה, תוך פגיעה במראה (ראו: תר"מ 60/03 שינוי – מפלגת המרכז נ' דוקורסקי (השופטת ד' דורנר 12.10.2002) (להלן: עניין שינוי); ער"מ 4/21 פיימן גרינברג נ' קונינסקי (13.09.2018) (כב' המשנה לנשיאה, ח' מלצר) (להלן: עניין גרינברג).

20. בעניין שינוי נקבעה ההלכה לפרשנות סעיפים 9 ו-10 לחוק דרכי תעמולה כלהלן:

"לעניין "דירת מגורים" נקבע, כי מונח זה מתייחס ליחידת מגורים נפרדת, ובכלל זה בית מגורים פרטי או דירה בבית משותף, כאשר האזור המותר להצבת מודעות תעמולה הינו שטח הדירה, לא כולל השטח המשותף לכלל הדיירים, כגון קיר חיצוני של בית משותף או חצר משותפת. עוד נקבע, כי חל איסור לתלות מודעות ברשות הרבים, ובכלל זה על גדר חיצונית למבנה, הגובלת ברשות הרבים, אך מותר להציב מודעות בתוך חצר פרטית, אם כי לא בצמידות לגדר. גישה זו מקובלת עלי ולא ראיתי לסטות ממנה. משכך אף ברי, כי מודעה המוצבת בשטח המותר כאמור לעיל, מוגבלת מעצם מיקומה בגודלה, במובן זה שאסור שתחרוג מן השטח המותר." (ראו גם, עניין גרינברג והאסמכתאות דשם).

ג. דיון והכרעה

21. המשיבות 3-4 לא סתרו את טענות העותרים, כי ניתלה על ידם שילוט מפר, ואף טענו כי הן הסירו את השילוט המפר עובר למתן החלטה זו. על כן, ונוכח מועד הבחירות הקרובות, אני נותן צו בהתאם לסעיפים 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה, המורה למשיבות 3-4 להסיר, ככל שעדיין לא הסירו, את השילוט המפר המפורט בכתב העתירה. העותרים יעבירו פירוט של השילוט המפר לב"כ של המשיבות 3-4 והן ידאגו להסרתם, בתוך שני ימי עבודה ממועד קבלת ההודעה.

22. כמו כן, אני נותן תוקף של צו מניעה לפי סעיף 17ב ו-17ד לחוק דרכי תעמולה, להתחייבותן של המשיבות 3-4 שלא לתלות שילוט המפר את סעיפים 9, 10 ו-10א לחוק דרכי תעמולה, ולהסיר ללא דיחוי כל שילוט מפר, בסמוך לכך שיובא לידיעתן. ב"כ הצדדים יבואו בדברים ביניהם, לצורך הסדרת מנגנון תיאום להודעה על שילוט מפר והסרתו, ללא צורך בעתירות נוספות או בבקשות לביזיון.

23. לא הוכח בפניי כי המשיבות 1-2 מפלות בין המועמדים, ומשכך, אינני נותן צו כנגדן. ואולם, בהתאם לסעיף 11 לחוק דרכי תעמולה, חובה על הרשות המקומית למנוע תלייה של שילוט מפר את חוק דרכי תעמולה, ובתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות, חובה זו גוברת על כל דין אחר, קל וחומר על חקיקת עזר של רשות מקומית.

יושב ראש ועדת הבחירות הוא הגורם השיפוטי המוסמך ליתן צווים בנוגע לאכיפת חוק דרכי תעמולה, ומשחובתה של הרשות המקומית עוגנה בחוק דרכי תעמולה, הרי שסמכותו נובעת הימנה.

נוכח כך, ובשים לב למועד הבחירות המתקרב, הייעוץ המשפטי של משיבה 1 יגבש נוהל מהיר להסרת שילוט מפר, מיוזמתו ולפי תלונות, בין אם השילוט הוא של העותר, של המשיבות 3-4 או של כל מתמודד אחר, אין נפקא מינא מה תפקידו בעירייה.

24. אני דוחה את הטענה שלא נעשה מיצוי הליכים כדין, שכן לאחר קבלת הפניה לא נעשה מאמץ סביר על ידי המשיבות 3-4 לברר את הפרטים הרלוונטיים, שכעת נטען שהם חסרים, או לפנות לעותר או לבא כוחו.

25. לאור כל האמור, העתירה מתקבלת בחלקה.

המשיבות 3-4 יישאו בהוצאות העותרים בסך של 3,000 ₪ שלא יוצאו מקופת העירייה. יתר הצדדים יישאו בהוצאותיהם.

ניתנה היום ח' חשון תשע"ט (17 אוקטובר 2018)

אברהם טל

נשיא בית משפט מחוזי
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית מרכז-דרום